

עפ"ת 8862/06/23 - סלימאן מולא, נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 8862-06-23 מולא נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 14214007198

18/7/23

בפני כבוד השופט מאזן דאוד
המערער סלימאן מולא,
נגד
המשיבה מדינת ישראל
ב"כ המערער: עו"ד ערן בר אור מהסניגוריה הציבורית
ב"כ המשיבה: עו"ד שקמה נחמיאס מפרקליטות מחוז חיפה - פלילי

פסק דין

1. לפני ערעור על גזר דינו של בית משפט לתעבורה בעכו, (להלן: "**בית משפט קמא**"), אשר ניתן ביום 30.4.23 ע"י השופט הבכיר י. בכר בתיק תתע"א 7340-03-22.
2. בית משפט קמא הרשיע את המערער, על פי הודאתו, בעבירות של נהיגה בזמן פסילה, עבירה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה (נוסח חדש), התשכ"א - 1961, (להלן: "**הפקודה**"), ועבירה של שימוש ברכב ללא פוליסת בטוח בת תוקף לפי סעיף 2 לפקודת בטוח רכב מנועי (נוסח חדש), תש"ל - 1970.
3. בכתב האישום נטען כי המערער נהג ביום 09.03.22 ברכב פרטי בצומת רחוב עבדון, על אף שנפסל בתאריך 8.3.21 ע"י בימ"ש תעבורה חיפה בתיק 8338-2-21 (לחודש ימים) ודבר הפסילה הודע לו בתאריך 16.2.22. עוד נטען כי המערער נהג ברכבו ללא ביטוח.
4. בית משפט קמא קבע כי מתחם הענישה במקרה דנן נע בין מאסר מותנה ועד 24 חודשים וכן פסילה של 4 עד 60 חודשים, לצד מאסר, פסילה מותנית, קנס והתחייבות והטיל על המערער את העונשים הבאים:

3 חודשי מאסר בפועל; 7 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים; פסילה בפועל לתקופה של 15 חודשים; הפעלת 3 חודשי פסילה על תנאי שנגזרו בתיק תת"ע 8338-02-21, באופן מצטבר, כך שסה"כ פסילה בפועל למשך 18 חודשים; 6 חודשי פסילה על תנאי למשך 3 שנים; וקנס בסך של 1,500 ₪.

5. כאן המקום לציין כי ביום 26/6/23 הוריתי על עיכוב ביצוע המאסר עד למועד מתן פסק הדין.
6. הערעור מופנה בעיקר כנגד עונש המאסר בפועל שהוטל על המערער מאחורי סורג ובריה.
7. ב"כ המערער טוען כי בית משפט קמא שגה עת קבע כי "אין מנוס אלא מלהשית על הנאשם מאסר בפועל מאחורי סורג ובריה". לטענתו, המדובר במאסר בפועל ראשון שהוטל על המערער ובית משפט קמא לא שקל להטיל עליו ענש מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות או לקבוע כי יוטל על המערער צו מבחן וצו של"צ. עוד טען המערער כי הגם שמדובר בפעם שלישית בה הורשע המערער בעבירה זו, ומבלי לזלזל בחומרת העבירה הרי היה על בית המשפט קמא לתת משקל לעובדה כי הרשעותיו הקודמות של המערער בגין אותה עבירה בוצעו מלפני שנים רבות ולא עומד כנגדו מאסר מותנה וכי נוכח נסיבותיו האישיות היה ראוי לקבל תסקיר של שירות המבחן בעניינו.
8. המערער הפנה לנסיבות ביצוע העבירה וציין כי העבירה בוצעה ימים ספורים לפני תום תקופת הפסילה שניתנה בהעדרו ולאחר שהתקשרו אליו מבית החולים, שם אושפז בנו ונאמר לו כי בנו אמור להיכנס לחדר ניתוח וכי עליו להגיע במהרה לשם אישור ההליך. בנוסף הפנה המערער להמלצת הוועדה בדוח דורנר שהוגש לממשלה בנובמבר 2015 שלפיה הומלץ על הרחבת השימוש בעונש עבודות השירות כתחליף למאסרים קצרים.
9. המערער הגיש אסופת פסיקה המתייחסת לטעמו למדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים וטען כי בית משפט קמא החמיר עימו שלא בצדק. לכן, ביקש המערער לקבל את הערעור ולבטל את רכיב המאסר בפועל תוך החמרה ברכיבי הענישה האחרים ולחילופין לגזור עליו של"צ חלף המאסר בפועל או למצער לקבוע כי ריצוי עונש המאסר יבוצע בדרך של עבודות שירות.
10. מנגד, המשיבה סבורה כי עונש המאסר בפועל הינו ראוי, נוכח חומרת העבירה, הרצידיביזם, העדר מורא ועברו התעברתי ולא נפל כל פגם בגזר הדין. המשיבה ציינה כי אין חולק שהמערער נהג בזמן פסילה וביוזעין. עוד ציינה המשיבה כי נהיגה בפסילה בנסיבות שהיו וכאשר מדובר במערער שלחובתו 46 הרשעות קודמות בתעבורה וזוהי הרשעתו השלישית בעבירה דומה של נהיגה בזמן פסילה, כל אלה מלמדים על היותו רצידיביסט, על זלזול בשלטון החוק, העדר מורא מהדין וסיכון נוסעי הדרך.
11. לעניין התסקיר, ציינה המשיבה כי לא התבקש תסקיר והמערער היה מיוצג בהליך בבית משפט קמא. יתרה מכך, לבית משפט שיקול דעת אם להסכים לבקשה לשלוח את המערער לשירות המבחן. עודה ציינה המשיבה כי במקרה דנן אין חובת תסקיר וגם אם המערער היה נשלח לתסקיר, המלצת שירות המבחן הינה בגדר המלצה בלבד.
12. המשיבה הגישה אסופה של פסיקה וביקשה לדחות את הערעור.

13. לאחר שעיינתי בגזר הדין של בית משפט קמא, בהודעת הערעור, בהרשעותיו הקודמות של המערער, בפסיקה שהוגשה ושמעתי את טענות הצדדים, אני מחליט לקבל את הערעור באופן חלקי במובן זה שעונש המאסר בפועל של 3 חודשים, ירוצה בדרך של עבודות שירות, בכפוף לחוות דעת הממונה על עבודת שירות שתוגש, כפי שיפורט בהמשך.

14. לא נעלם מעיני הכלל שערכאת הערעור אינה נוהגת להתערב בעונש שקבעה הערכאה הדיונית, למעט מקרים חריגים ויוצאי דופן שבהם הוטל עונש החורג מרמת הענישה המקובלת במקרים דומים - ראו ע"פ 9097/05 **מדינת ישראל נגד ורשילובסקי** (ניתן ביום 3/7/06); ע"פ 5057/06 **אגבריה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 3/5/07); ע"פ 3091/08 **טריינר נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 29/1/09); ע"פ 6681/09 **אלחטיב נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 13/1/10); ע"פ 6223/11 **אחמד אגבאריה נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 26/6/12).

15. אין להקל ראש עם העבירה של נהיגה בזמן פסילה, בה הורשע המערער והצורך בענישה מחמירה בגינה, לאור העובדה כי טמון בה סיכון בטיחותי לציבור הנהגים והולכי הרגל ואף משקפת היא יחס של ביזוי החוק וצווי בית המשפט - ראו רע"פ 3878/05 **יעקב בנגוזי נ' מדינת ישראל** (ניתנה ביום 26/5/05) (להלן: "בנגוזי"); רע"פ 1392/09 **נתן אבנילוב נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 5/3/09); רע"פ 3104/11 **נידאל פרילה נגד מדינת ישראל** (ניתנה ביום 4/5/11); רע"פ 3943/11 **אסלם ברהום נגד מ"י** (ניתנה ביום 27/5/11); רע"פ 6155/06 **מדינת ישראל נגד אבו לבן**, (ניתנה ביום 8/5/11). אם כי הענישה במקומתינו היא אינדיווידואלית ונקבעת בהתאם למכלול הנסיבות, לרבות הנסיבות האישיות, עברו של הנאשם תוך יישום מדיניות ענישה ראויה והולמת בהתחשב בשיקולי הענישה שתכליתם השמירה על האנטרס הציבורי והעדפתו על פני שיקולי הענישה האחרים.

16. עיון בפסיקה מעלה כי מרבית המקרים שבהם בית המשפט גזר על נאשם ריצוי מאסר בפועל בשל ביצוע העבירה של נהיגה בזמן פסילה עם עבירות נלוות, דובר בנאשמים בעלי עבר תעבורתי עשיר, אשר לחובתם מאסרים מותנים. נסיבות אלו, עבר תעבורתי עשיר וגם מאסר מותנה, הצדיקו הענישה הכוללת גם מאסר בפועל אף לתקופות ממושכות (רע"פ 7612/13 **שמעון אמסלם נ' מדינת ישראל**, (18/3/14), פסקה 9); רע"פ 5638/13 **נכפולגר נ' מדינת ישראל** (15/1/14); רע"פ 321/14 **סלאמה נ' מדינת ישראל** (26/01/14); רע"פ 10424/06 **לודוויה נ' מדינת ישראל** (22/2/07); רע"פ 5635/19 **אליאור יעקובוב נגד מדינת ישראל** (4/9/19).

17. סבורני כי מתחם הענישה שנקבע ע"י בית המשפט קמא הינו סביר והולם בנסיבות העניין. עיון בפסיקה מלמד כי מתחם העונש ההולם בעבירה של נהיגה בזמן פסילה נע בין מאסר מותנה הכולל פסילת רישיון נהיגה לתקופה ממושכת עד 24 חודשי מאסר בפועל וכי תקופת המאסר בפועל תקבע בהתאם לנסיבות והעבר התעבורתי - ראו והשוו עניין **בנגוזי**; רע"פ 1211/12 **אברהם נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 15/2/12); רע"פ 8013/13 **מסעוד נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 13/12/13); רע"פ 8253/10 **שלמה גיא נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 9/1/11); רע"פ 7982/13 **עדיאל שגן נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 6/1/14).

18. כדי להסיר כל ספק אומר כי העונש שהושת על המערער שנהג בזמן פסילה בפעם השלישית ובלא ביטוח, אינו חורג במידה קיצונית מרמת הענישה המקובלת, יחד עם זאת החלטתי להקל עם המערער במידת מה וזאת משום שהדרך להעלאת רמת הענישה אמורה להיות הדרגתית ומדודה בהתאם למכלול הנתונים הן אלו לחומרא והן אלו לקולא- ראו בענין זה ע"פ 2247/10 ימיני נגד מדינת ישראל (ניתן ביום 12/1/11) וע"פ 8745/08 פלוני נגד מדינת ישראל (ניתן ביום 30/11/11).

19. עקרון ההדרגתיות בענישה חל גם בבחירת עוצמת רכיב הענישה- בהתאם לנסיבות הראויות לכך, ומקום בית המשפט סבור כי יש להשית עונש מאסר לריצוי בפועל, מכוח עקרון ההדרגתיות, בנסיבות הראויות, מתבקש בית המשפט לבחון את האפשרות לפיה ירוצה עונש המאסר על דרך של עבודות שירות. הדבר קיבל ביטוי בהוראת סעיף 51ב(א) לחוק שקובע כי "**בית משפט שגזר על נאשם מאסר בפועל לתקופה שאינה עולה על תשעה חדשים, רשאי להחליט, בגזר הדין, שהנידון ישא את עונש המאסר, כולו או חלקו, בעבודת שירות**".

20. מקרה דנן הוא מקרה ראוי ומתאים לבחון הפעלה הדרגתית של רכיב המאסר וזאת לאור העובדה כי המדובר במערער כבן 64, נכה ברגליו, שאינו מסוגל לעבוד ובנו עבר ניסיון התנקשות. זאת ועוד, אומנם לחובתו של המערער 43 הרשעות תעבורתיות קודמות ושזו פעם שלישית בה נהוג בזמן פסילה, אולם רוב ההרשעות הן עבירות של ברירת קנס ושתי ההרשעות הקודמות בגין נהיגה בזמן פסילה בוצעו לפני שנים רבות (ההרשעה הראשונה בשנת 2017 והשנייה בשנת 2002) ולא עומד כנגדו מאסר מותנה והוא לא ריצה בעבר מאסר מאחורי סורג ובריח. המערער הודה ולקח אחריות על מעשיו ועל פי נסיבות ביצוע העבירה כפי שעלו בדברי סנגורו, העבירה בוצעה ימים ספרים לפני תום תקופת הפסילה והמערער עלה על ההגה לאחר שהתקשרו אליו מבית החולים, שם אושפז בנו שאמור לעבור ניתוח ונדרש להגיע במהרה לשם אישור ההליך. כאן המקום לציין כי העבירה נשוא תיק זה שבוצעה ביום 9/3/22, נבעה בעקבות הפסילה בת חודש שהוטלה על המערער ביום 8/3/21, בתת"ע 8338-02-21 ואשר נודע לו עליה רק ביום 16/2/22.

21. בנוסף לכך, השילוב של רכיבי הענישה האחרים הכוללים רכיב פסילה בפועל של 18 חודשים (לאחר הפעלת פסילה מותנת במצטבר), פסילה על תנאי, מאסר מותנה, וקנס, ביחד עם הרכיב של מאסר בפועל של 3 חודשים שירוצה בעבודות שירות, יש בהם כדי ליצור את האיזון הדרוש בין שיקולי הענישה המתבקשים שעל בית המשפט לשקול אותם בבואו לגזור את הדין, תוך יצירת מנגנון שיהיה בו כדי לאפשר לנאשם, ובענייננו המערער, לנסות ולחזור לתפקד כחלק מהחברה הנורמטיבית.

סוף דברי:

22. אשר על כן, אני מקבל את הערעור באופן חלקי במובן זה שעונש המאסר בפועל של 3 חודשים, שהושת על המערער בגזר דינו של בית משפט קמא, ירוצה בדרך של עבודות שירות, בכפוף לחוות דעת הממונה על עבודות שירות, לשם בחינת התאמתו של המערער לריצוי עונשו במסגרת זו.

23. אני מורה כי המערער יופנה לממונה על עבודות שירות אשר חוות דעתו תוגש לעיוני עד ליום 20.9.23. הממונה יזמן את המערער באמצעות בא כוחו עו"ד ערן בר אור: פקס 04-7700112, טלפון 0506266777.

24. נקבע דיון ליום 28.9.23, בשעה 9:30, למתן החלטה לאחר קבלת חוות דעת הממונה.

25. הוסברה למערער את חובתו להתייצב לשיבה הנ"ל.

26. יתר רכיבי הענישה יעמדו על כנם ועל המערער לקיימם, לכן, היה וניתן צו עיכוב ביצוע העונש, בטל בזה הצו.

המזכירות תשלח עותק לממונה על עבודות שירות. ב"כ המערער ידאג לתאם את זימונו של המערער לממונה על עבודות שירות בהקדם האפשרי.

ניתן היום, כ"ט תמוז תשפ"ג, 18 יולי 2023, בהעדר הצדדים.